

A woman in a blue Victorian dress with a long braid is shown in profile, holding a feathered arrow. In the background, a man in a red coat and hat sits on a brown horse in a mountainous landscape.

KEĎ SRDCE ZAVOLÁ

*Prišla z moderného mesta,
aby učila deti farmárov.
Prežije v nehostinnej
divočine?*

JANETTE
OKEOVÁ

KEĎ SRDCE ZAVOLÁ

KEĎ SRDCE ZAVOLÁ

JANETTE OKEOVÁ

KUMRAN.SK

UKÁŽME SVOJU NÁDEJ

Americký originál
When Calls
the Heart:

©1983 by Janette Oke

Vydavateľ:

Published by Bethany House Publishers,
a division of Baker Publishing Group, Grand
Rapids, Michigan, 49516, U.S.A.

Slovenské vydanie:

©2020 KUMRAN, s. r. o.
Mýtna 62, 064 01 Stará Ľubovňa
www.kumran.sk

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto knihy nesmie byť
reprodukovaná, uložená do
informačných systémov ani inak
rozširovaná (elektronicky alebo
mechanicky) bez predchádzajúceho
písomného súhlasu vydavateľa.

Preklad:

Zuzana Vengliková

Jazyková korektúra:

Eva Petrovičová, Jana Kerekrétyová

Zodpovedný redaktor:

Eva Štrbová

Originál obálky:

Dan Thornberg

Obálka a grafická úprava:

Ludmila Králiková

Tlač:

Tlačiareň Heidy, s. r. o.

Prvé vydanie:

ISBN 978-80-89993-23-9

Mojej najstaršej sestre
Elizabeth Margaret (Betty) Coxovej
za to, že mala so mnou trpezlivosť
a dovolila mi „potiahnuť niť“
a za mnoho iných vecí.

JANETTE OKEOVÁ sa narodila v meste Champion v Alberte v rodine kanadského farmára, v ktorej vyras-tala obklopená smiechom a láskou. Absolvovala Mountain View Bible College v Alberte, kde sa spoznala so svojim manželom Edwardom, za ktorého sa vydala v máji 1957. Spoločne viedli niekoľko cirkevných spoločenstiev v Indiane a Kanade, neskôr strávili istý čas v Calgary, kde Edward pôsobil na univerzite a Janette sa venovala písaniu. Vytvorila vyše štyridsať románov pre dospelých a šestnásť kníh pre deti, ktoré vyšli v miliónových nákladoch.

Okeovci majú troch synov a dcéru a tešia sa z pätnástich vnúčat. Edward a Janette žijú neďaleko Didsbury v Alberte a angažujú sa v miestnom cirkevnom spoločenstve.

Predslov

Rada by som svojim čitateľom ponúkla niekoľko údajov o Severozápadnej jazdnej polícii. Vznikla v roku 1873 ako reakcia na problémy s ilegálnym obchodovaním s alkoholom a trestnou činnosťou na západe. Jej príslušníci nosievali červené kabáty, aby sa dali ľahko rozoznať od Kavalérie Spojených štátov. Úlohou jazdnej polície nebolo s Indiánmi bojovať, ale dosiahnuť mier. Mnohé indiánske kmene, s ktorými sa stretávali, totiž zažili potýčky s jednotkami spoza južnej hranice. Či už to bolo z tohto alebo z iného dôvodu, červený kabát sa zakrátko stal typickým odevom, ktorý jeho nositeľa odlišoval od ostatných ľudí.

Uniforma aj názov jednotiek sa postupne vyvíjali. Titul *kráľovská* udelil ozbrojeným zložkám Severozápadnej jazdnej polície v roku 1904 Edward VII. ako uznanie za veľký prínos pre Kanadu. V roku 1920 sa názov zmenil na Kráľovskú *kanadskú* jazdnú políciu. Červený kabát sa napokon stal slávnostnou uniformou polície, ktorý v bežnej službe nahradil praktickejší hnedý, pretože ako povedal policajný náčelník Steele, „ani ten najčistotnejší a najupravenejší muž si nedokáže udržať červený

kabát čistý, ak je neustále v teréne“. Aj pokrývka hlavy prešla mnohými zmenami, a to od pôvodného klobúka bez striesky až po kovbojský klobúk používaný od roku 1901.

Jazdnú políciu priviedla na sever Kanady yukonská zlatá horúčka roku 1895. V roku 1898 bolo v Yukone už dvanásť dôstojníkov a dvestopäťdesiatštyri seržantov a strážnikov. Jazdná polícia v tom čase používala nový dopravný prostriedok – psí záprah. S pomocou svojich huskyov strážila rozsiahle územia pokryté snehom, ktoré obývali traperi (lovci kožušinouvej zveri; pozn. prekl.), obchodníci a indiánske kmene.

Hoci jazdná polícia bola pre mňa odnepamäti symbolom vlasti, usilovala som sa jej úlohu pri formovaní západnej Kanady opisovať aspoň sčasti citovo nezaujatou. Milí obyvatelia okresu Lacombe, uisťujem vás, že medzi názvami lokalít ako Spruceville, Blackfalds, Brookfield, Turville, Iowalta, Woody Nook, Jones Valley, Canyon, Eclipse, Eureka, Spring Valley, Arbor Dale, Blindman, Central, West Branch, Birch Lake, Lincoln, Milton, Mt. Grove, Sunny Crest, Morningside, Gull Lake, Lakeside a Fairview nenájdete Pine Springs. A ani v samotnom Lacombeu nenájdete osobu, ktorá by zodpovedala Pearlinmu otcovi. Všetky postavy v tomto príbehu sú vymyslené a nemožno ich stotožňovať so žiadnymi reálnymi osobami, či už živými alebo mŕtvymi.

A keďže som vyrástla v okolí Hoadley a prvé školské roky som strávila v jednotriedke v Harmonieni, mám na albertský vidiecky život mnoho krásnych spomienok.

Obsah

Predslov	9	19. Živá pasca na myši	145
1. Elizabeth	13	20. Návšteva	149
2. Prvý krok	27	21. Žiaci	155
3. Na ceste	31	22. Školská piecka	161
4. Calgary	37	23. Plány	169
5. Rodina	45	24. Napoleon	179
6. Zoznamovanie	51	25. Dobročinná dražba	183
7. Pán Higgins má plán	65	26. Andy	191
8. Nová škola	75	27. Prázdniny	193
9. Divočina	87	28. Dee	203
10. Lars	93	29. Návrat do školy	209
11. Petersonovci	99	30. Vianočná besiedka	219
12. Cesta do mesta	105	31. Štedrý deň	225
13. Sobota	111	32. Prvý sviatok vianočný	233
14. Nedeľa	115	33. Priznanie	239
15. Začína sa škola	121	34. Návrat do Pine Springs	245
16. Spolubývajúci	127	35. Jar	249
17. Nedelňa bohoslužba	135	36. Končí sa škola	257
18. Listy	139		

Kapitola prvá

Elizabeth

Bolo to pre mňa veľké prekvapenie. Nie, nie list samotný. Na listy brata Jonathana sme boli zvyknutí; prichádzali pomerne pravidelne a zakaždým u nás doma vyvolali menší rozruch. Nie, to, čo ma dokonale zaskočilo, nebol list, ale skôr jeho obsah. A ešte šokujúcejšia bola matkina reakcia naň.

Ten deň, 12. apríl 1910, sa začal ako každý iný. Vstala som zväčša, pomodlila som sa vo svojej izbe, obliekla som sa a umyla, naraňajkovala sa s rodinou a o ôsmej som vyrazila do školy, v ktorej som učila, vzdialenej od nášho domu jedenásť blokov. Do práce som zvykla prichádzať s predstihom, aby som mala dostatok času pripraviť sa na vyučovanie ešte pred príchodom žiakov. Obyčajne som prichádzala prvá zo všetkých kolegov a vychutnávala si ranné ticho v inak hlučnej budove.

V to jarné ráno mi svet pripadal obzvlášť krásny a živý. Vzduch presýtený vôňou kvetov a spevom vtákov ma z akéhosi dôvodu prinútil k niečomu nezvyčajnému: k pohľadu do svojho vnútra.

Ako sa máš v tento nádherný jarný deň? spýtala som sa samej seba.

Celkom dobre, ďakujem za opýtanie, odvetila som nečujne a takmer okamžite som sa začervenala, keď som sa obzrela okolo seba zo strachu, že by mi niekto čítal myšlienky. Zvyčajne som sa sama so sebou nerozprávala – dokonca ani v duchu – a už vôbec nie na ulici lemovanej javormi. Ale keďže som na chodníku bola sama, rozhovor s vlastnou dušou pokračoval.

Naozaj? A čím to je, že si v tento krásny deň vykračuješ ľahká ako pierko?

Je to tým ránom, životom samotným... voňavým vzduchom, čo dýcham.

To je síce pekné, ale ty si predsa odjakživa patrila k ľuďom, ktorí sa tešia zo života. Podľa mňa by si bola šťastná a spokojná kdekoľvek na zemi.

Nie, myslím, že nie.

Náhly zvrät v rozhovore a zmena nálady ma prekvapili. V srdci sa mi zachvelo čosi zvláštne a neznáme. Akýsi nepokoj sa dožadovoval, aby som mu venovala náležitú pozornosť. Pokúsila som sa ho zatlačiť do najtmavšieho kúta svojho vedomia, ale on sa predral späť.

Vždy to robíš! rozhorčoval sa. Zakaždým, keď sa ozvem, pokúšaš sa ma umlčať. Prečo sa bojíš pozrieť mi do očí?

Ja že sa bojím?

Áno, bojíš.

Nebojím sa. Skrátka verím tomu – tak ma to učili –, že človek má byť spokojný s tým, čo má, najmä ak má také šťastie ako ja. Je hanba – nie, je to hriech – cítiť nespokojnosť, keď si uvedomím všetky tie dobré veci, ktorými ma život – a otecko – zahŕňa.

Áno, nevážiť si dobré veci by bol hriech; na to ťa v žiadnom prípade nenavádzam. Ale možno – hovorím iba možno – by sa

tvoja duša upokojila, keby si tu a tam venovala chvíľku pozornosti tomu maličkému prázdnu, ktoré túži po naplnení.

Bola to výzva; a aj keď som cítila isté obavy a značný pocit viny, rozhodla som sa, že sa tej vnútornej túžbe predsa len trochu povenujem, aby som ten hlas konečne umlčala.

Narodila som sa 3. júna 1891 ako Elizabeth Marie Thatcherová, tretia dcéra Ephraima a Elizabeth Thatcherovcov. Môj otec bol úspešným obchodníkom v Toronte. Darilo sa mu natoľko, že nás dokonca považovali za vyššiu vrstvu, takže som bola zvyknutá na všetky materiálne výhody, ktoré také postavenie so sebou prináša. Otec bol maminým druhým manželom, prvým bol kapitán v službách kráľa, ktorému porodila syna, môjho nevlastného brata Jonathana. Keď mal iba tri roky, otec mu zomrel, preto sa mama vrátila do rodičovského domu.

S otcom sa zoznámili na vianočnom večierku u spoločných priateľov. Práve sa jej skončil smútok, ale žiaľ za manželom sa nedal odložiť tak ľahko ako smútočný odev. Často som uvažovala nad tým, čo na nej otca najviac zaujalo: bola to krása mladej vdovy, alebo očividná potreba mať niekoho, kto by ju miloval a chránil? Tak či onak, otec jej začal dvoriť a uspel. Svadba sa konala nasledujúci november.

O rok neskôr sa narodila moja najstaršia sestra Margaret. O dva roky nato nasledovala Ruthie. Medzi Ruthie a mnou mama potratila chlapčeka, čo jej takmer zlomilo srdce. Myslím si, že bola sklamaná, že nie som chlapec, ale z akéhosi dôvodu si vybrala práve mňa, aby som niesla jej meno. Dva roky po mne sa narodila Julie. Potom, o dva a pol roka neskôr, na matkino veľké potešenie prišiel na svet náš najmladší brat Matthew. Nemôžem jej vyčítať, že Matthewa tak rozmaznala, pretože si uvedomujem, že každá z nás má na tom podiel viny. Odkedy sa narodil, všetky sme sa s ním maznali a krútili sa iba okolo neho.

Doma nám nikdy nič nechýbalo. Otecko nás dobre zabezpečil a mama dbala o to, aby z jej dievčat vyrástli pravé dámy. Obaja sa starali aj o náš duchovný rast a v rámci primeraných hraníc nás povzbudzovali k tomu, aby sme boli samy sebou.

Margaret je materinský typ. Vydala sa v osemnástich a s radosťou sa naplno oddala vytváraniu šťastného domova pre manžela právnik a svoju rozrastajúcu sa rodinku. Ruth má veľký hudobný talent a hru na klavíri študovala u tých najlepších učiteľov. Keď sa v New Yorku zoznámila s mladým a sľubným huslistom a rozhodla sa vzdať sólovej dráhy, aby mu robila hudobný sprievod, rodičia nenamietali.

Ja som známa ako tá praktická, na ktorú sa možno vždy spoľahnúť. Keď sa v oteckovej neprítomnosti niečo zomlelo, mama si vždy dala zavolať mňa a spoliehala sa na moju „chladnú hlavu“ a „pohotovité myslenie“. Už v útlom veku som vedela, že je odo mňa sčasti závislá.

Myslím si, že práve moja praktickosť ma podnietila získať finančnú nezávislosť, a tak som sa rozhodla študovať učiteľstvo. Vedela som, že podľa matky si príťažlivá a príjemná mladá dáma, akú zo mňa vychovala, nemusí budovať kariéru; stačilo predsa prikývnuť na ponuku niektorého súceho nápadníka. Zahryzla si však do jazyka, a dokonca ma v mojom rozhodnutí podporovala.

Deti som mala rada a do triedy som vstúpila seabedome a s radosťou. Svojich tretiakov som si okamžite zamilovala.

Julie je vetroplach, miluje dobrodružstvo a romantiku. Mám ju veľmi rada, ale často si zúfam nad jej pochabosťou. Je pôvabná a krásna, preto nemá núdzu o mužskú pozornosť; zdá sa však, že jej nikdy nemá dosť. Denne sa za ňu modlievam.

Matthew! Som asi jediná z rodiny, kto si o Matthewa robí starosti. Keď som si všimla, čo sme spôsobili naším

rozmaznávaním, v duchu som sa spytovala, či sme v tom nezašli príďaleko. Mala som ho príliš rada na to, aby som ho v čase dospievania nechala napospas dôsledkom prehnanej starostlivosti z našej strany, preto som sa mu medzi štyrmi očami neraz pokúšala vysvetliť, akú zodpovednosť so sebou prináša svet dospelých. Spočiatku som vnímala, že taký jemný prístup presahuje jeho chápanie, ale potom som začala vidieť, že moje slová padajú na úrodnú pôdu. Prestal byť natoľko náročný a začal sa presadzovať v tom správnom zmysle – začínal sa osamostatňovať. Živím v sebe nádej, že sme ho úplne nepokazili. Sila jeho charakteru sa prejavuje v láske a záujme o iných. Verím, že z nášho Matta napokon predsa len niečo bude!

Moje ranné zamyslenie prerušilo obzvlášť krásne trilkovanie drozda. Bol taký šťastný, ako si tam hovel na konári vysoko nad mojou hlavou! Srdce sa mi zrazu odpútalo od úvah o rodine, aby si zaspievalo spolu s ním.

Dobre teda, pomyslela som si, keď sa naša pieseň skončila, nepokoj nepramení z toho, že by som si nevážila Božie dary alebo nemilovala svoju rodinu. Keď som si tieto dve veci uvedomila, časť pocitov viny sa odplavila a ja som sa cítila oveľa lepšie.

Takže... pokračovala som, prečo cítim nepokoj? Robím niekde chybu?

Nie, odvetil vnútorný hlas. Ako si povedala, nie si ani nevďačná, ani nevšímavá. Napriek tomu prežívaš nepokoj. Nejde o to, že by ti niečo chýbalo, iba je načas niekam sa posunúť. To je všetko.

Posunúť sa niekam? spýtala som sa nedôverčivo, akoby tá odpoveď pochádzala od celkom cudzej osoby.

Rozhodne. Prečo sa podľa teba drozd každoročne na jar vracia späť? Nie je to tým, že by prišiel o hniezdo či zdroj potravy. Skrátka vie, že je čas pohnúť sa.

Ale KAM sa mám pohnúť? Ako?

Spoznáš to v pravý čas.

Ale nie som si istá, či skutočne chcem...

Pst.

Predtým mi ani vo sne nenapadlo, že by som sa mala niekam „posunúť“. Bola som viac-menej „domased“. Dokonca ani predstava manželstva ma dvakrát nelákala. Áno, predpokladala som, že jedného dňa sa niekto objaví, ale v žiadnom prípade som nemala v úmysle hľadať ho. A navyše ma doteraz neohúril žiadny z tých mladíkov, ktorí o mňa prejavili záujem. Pri nejednej príležitosti som sa ospravedlnila a odišla z ich spoločnosti a s radosťou ich prenechala Julie. Jej to náramne vyhovovalo, ale pokiaľ išlo o city tých mladých mužov, musím s hanbou priznať, že mi boli ukradnuté.

A teraz sa mám niekam „posunúť“?

Nepokoj v mojom vnútri sa zmenil na iný pocit – strach. Keďže som praktická osoba, vedela som, že momentálne nie som pripravená zaoberať sa týmito novými postojmi. Vytlačila som ich teda z mysle, vošla do tretiackej triedy v ospalej tehlovej budove školy a vedome som sa sústredila na pravopisné cvičenia, ktorým sme sa mali venovať na prvej hodine. Vyskúšala som už všetko možné, ale Robert Ackley má s pravopisom stále ťažkosti. Ako by som mu ešte mohla pomôcť?

Celý deň som prežila vo vážnej a sústredenej nálade, aká bola dokonca aj mne dosť cudzia. Ešte nikdy predtým som sa do vyučovania natoľko nevložila a nesnažila sa urobiť svoje hodiny takými pútavými a zrozumiteľnými. Po vyučovaní som bola vyčerpaná, preto som sa rozhodla, že pozotieram tabule a pôjdem domov. Zvyčajne som sa ešte hodinku-dve pripravovala na nasledujúci deň, ale tentoraz som na to nemala najmenšiu chuť. Narýchlo som vyprášila handry na zotieranie

tabule, do kabely vložila pár učebníc, zavrela za sebou dvere učebne a vyšla z trojposchodovej budovy.

Po ceste domov som trochu pookriala. Dokonca som zazrela toho drozda, s ktorým som ráno spievala duet! Keď som vystupovala po schodoch nášho domu, už som bola viac-menej vo svojej koži. Matka sedela v malej zimnej záhrade a nalievala čaj, ktorý priniesla Martha, naša slúžka. Vôbec ju neprekvapilo, že som prišla skôr ako obyčajne.

„Odlož si klobúk a prisadni si,“ zavolala. Z jej hlasu som vycítila vzrušenie.

Klobúk a ľahkú šatku som zložila na stôl vo vstupnej hale a posadila som sa oproti nej. Šálka silného horúceho čaju by mi teraz skutočne dobre padla.

„Dostala som list od Jonathana,“ oznámila a podala mi šálku.

Vtedy som pochopila, že jej nadšenie súvisí s Jonathanovým listom alebo s jeho obsahom.

Jonathan bol pre mamu výnimočný. Ako prvorodený syn a jediné dieťa z prvého manželstva zastával v jej živote jedinečné miesto. Julie raz podotkla, že ho má radšej než nás ostatných, ale ja som ju presviedčala, že ho nemá *rada viac* – iba ináč.

Často som premýšľala o tom, aké ťažké muselo pre matku byť vzdať sa ho, nechať ho ísť. Jonathan mal iba devätnásť, keď sa rozhodol, že pôjde na západ. Ja som mala vtedy iba štyri roky, takže som bola primalá, aby som tomu rozumela. Uvedomila som si však zmenu, ktorá po jeho odchode doma nastala. Matka sa zmenila, aj keď sa veľmi usilovala nedať na sebe nič poznať. Našťastie tri mesiace po Jonathanovom odchode sa narodil Matthew a jej svet získal nový zmysel. Ale ani Matt nezabral v jej srdci Jonathanovo miesto.

Teraz sedela oproti mne a pokojne mi núkala čaj, hoci som videla, že pokoj je to posledné, čo cíti. Nech Jonathanov list